

Opieka zdrowotna nad uczniami – nowa ustawa

Marcin Majchrzak

12 kwietnia 2019 r. Sejm uchwalił *Ustawę o opiece zdrowotnej nad uczniami*. Jej celem ma być zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej w szkole bez względu na miejsce zamieszkania ucznia i typ szkoły. Nowa ustawa ma wejść w życie po upływie trzech miesięcy od dnia jej ogłoszenia.

W obecnym stanie prawnym przepisy dotyczące zapewniania uczniom opieki zdrowotnej w szkołach nie są zbyt szczegółowe. Wśród najważniejszych regulacji należy wskazać art. 103 ust. 1 pkt 4 *Ustawy Prawo oświatowe*, nakładający na wybrane typy szkół obowiązek zapewnienia uczniom możliwości korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej. Przy czym gabinet ten powinien:

- ▶ spełniać szczegółowe wymagania, o których mowa w *Rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*,
- ▶ posiadać wyposażenie, o którym mowa w *Rozporządzeniu w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej* – załącznik nr 4.

Ponadto 1 września 2019 r. wejdzie w życie nowy obowiązek organu prowadzącego – dotyczy on przekazywania informacji o podmiotach wykonujących działalność leczniczą, udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży, finansowanych ze środków publicznych (art. 10 ust. 1 pkt 7 *Ustawy Prawo oświatowe*).

ZAKRES NOWEJ USTAWY

Uchwalona *Ustawa o opiece zdrowotnej nad uczniami* w sposób kompleksowy reguluje kwestie związane z zapewnieniem uczniom opieki zdrowotnej w szkole, co w ocenie twórców

nowelizacji ma zwiększyć efektywność świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych udzielanych w ramach tej opieki. *Ustawa* określa:

- 1) zakres i cele opieki zdrowotnej nad uczniami,
- 2) podmioty sprawujące opiekę zdrowotną nad uczniami,
- 3) podmioty zapewniające warunki organizacyjne opieki zdrowotnej nad uczniami,
- 4) organizację opieki zdrowotnej nad uczniami oraz zadania podmiotów, o których mowa w pkt 2 i 3,
- 5) zasady integrowania opieki zdrowotnej nad uczniami,
- 6) organizację opieki w szkole nad uczniami przewlekle chorymi lub niepełnosprawnymi,
- 7) monitorowanie opieki zdrowotnej nad uczniami,
- 8) finansowanie zadań z zakresu opieki zdrowotnej nad uczniami,
- 9) dokumentowanie i sprawozdawanie realizacji zadań z zakresu opieki zdrowotnej nad uczniami.

WAŻNE!

Profilaktyczna opieka zdrowotna będzie sprawowana nad uczniami do ukończenia 19. roku życia, a w przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – do ukończenia szkoły ponadpodstawowej. Opieka stomatologiczna będzie sprawowana nad uczniami do ukończenia 19. roku życia.

„Ustawa o opiece zdrowotnej nad uczniami była oczekiwana przez środowisko szkolne. Wiele spraw było niejasnych lub niedopowiedzianych. Cieszę się, że jednoznacznie została uregulowana sprawa opieki nad uczniami przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi. Dotąd mieliśmy do czynienia z dwoma rozwiązaniami: całkowity zakaz podawania jakichkolwiek leków przez pracowników szkoły lub dawanie ich na pisemną prośbę rodziców, po pozyskaniu wiedzy na temat okoliczności i dawek. Teraz będzie obowiązywał wariant drugi, który może zostać wzbogacony o zalecenia przygotowane przez Ministra Zdrowia. Patrząc na stan uzębienia polskich uczniów, należy być zadowolonym z priorytetu opieki stomatologicznej. Życzymy sobie wszyscy, aby środki, które organy prowadzące otrzymają z Narodowego Funduszu Zdrowia, wystarczyły na opiekę dentystyczną i działalność gabinetu profilaktyki zdrowotnej na przyzwoitym poziomie”.

Ustawa nie dotyczy słuchaczy szkół dla dorosłych, branżowych szkół II stopnia i szkół policealnych oraz uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Ustawa przewiduje, że opieka nad uczniami w szkole obejmowałaby profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną.

Profilaktyczna opieka zdrowotna będzie sprawowana przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania albo higienistkę szkolną, natomiast opiekę stomatologiczną będzie sprawował lekarz dentysta. Oczywiście opieka zdrowotna nad uczniami będzie sprawowana we współpracy z rodzicami oraz pełnoletnimi uczniami. Natomiast jako podmioty działające na rzecz zapewnienia warunków organizacyjnych opieki zdrowotnej nad uczniami nowa Ustawa wskazuje dyrektora szkoły oraz organ prowadzący szkołę.

MIEJSCE SPRAWOWANIA OPIEKI

Zgodnie z przepisami nowej Ustawy pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania albo higienistka szkolna będą sprawować profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami w gabinecie profilaktyki zdrowotnej zlokalizowanym w szkole, a w przypadku braku gabinetu profilaktyki zdrowotnej w szkole – w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Natomiast lekarz dentysta sprawowałby opiekę stomatologiczną nad uczniami w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Miejszem tym będą gabinet stomatologiczny zlokalizowany w szkole, gabinet stomatologiczny poza szkołą albo dentobus, prowadzone przez podmiot wykonujący działalność leczniczą współpracujący ze szkołą. Rodzice oraz pełnoletni uczniowie będą mieli prawo wyboru innego lekarza dentysty.

INFORMACJE DLA RODZICÓW I WYMAGANE ZGODY

Profilaktyczna opieka zdrowotna oraz profilaktyczne świadczenia stomatologiczne dla dzieci i młodzieży sprawowane są w przypadku braku sprzeciwu rodziców albo pełnoletnich uczniów. Rodzice na pierwszym zebraniu rodziców oraz pełnoletni uczniowie na pierwszych zajęciach z wychowawcą w roku szkolnym uzyskują informację o zakresie opieki zdrowotnej oraz

o prawie do wyrażenia sprzeciwu, złożonego w formie pisemnej do świadczeniodawcy realizującego opiekę. Informację tę umieszcza się ponadto w miejscu ogólnie dostępnym w szkole.

Opieka stomatologiczna wymaga pisemnej zgody rodziców albo pełnoletnich uczniów, wyrażonej po uzyskaniu informacji, o której mowa w art. 9 ust. 2 Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, lub jego przedstawiciel ustawowy mają prawo do uzyskania od osoby wykonującej zawód medyczny przystępnej informacji o stanie zdrowia pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu, w zakresie udzielanych przez tę osobę świadczeń zdrowotnych oraz zgodnie z posiadanymi przez nią uprawnieniami). Zgodę wyraża się przed udzieleniem świadczenia zdrowotnego.

Sprawowanie opieki nad uczniami przewlekle chorymi lub niepełnosprawnymi wymaga pisemnej zgody rodziców albo pełnoletnich uczniów. Zgodę wyraża się przed objęciem ucznia opieką. W zakresie nieuregulowanym w Ustawie do wyrażania zgody na sprawowanie opieki zdrowotnej nad uczniami stosuje się przepisy Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

ZAKRES UDZIELANYCH ŚWIADCZEŃ

Zakres świadczeń opieki zdrowotnej wykonywanych przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania albo higienistkę szkolną, w tym u uczniów przewlekle chorych lub niepełnosprawnych, będzie określany na podstawie przepisów Rozporządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Oznacza to, że – podobnie jak obecnie – świadczenia te będą obejmować:

- ▶ wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych,
- ▶ kierowanie postępowaniem poprzesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatkimi wynikami testów,
- ▶ czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi,
- ▶ sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością, w tym realizację świadczeń pielęgnacyjnych oraz (wyłącznie na podstawie zlecenia lekarskiego i w porozumieniu z lekarzem podstawowej opieki